

Toolbox To be or not to be

Personal assistant to a
family member?

www.datisdevraag.be

ESF investeert in jouw toekomst

Het ESF investeert samen met Vlaanderen en Europa in arbeidskansen en kwaliteitsvolle loopbanen. Vernieuwende projecten worden opgezet om maatschappelijke uitdagingen op de arbeidsmarkt aan te gaan.

Co-creation – 150 persons involved

- Exploratory focus groups
- In-depth focus groups
- Interviews
- Feedback group
- Workgroups: informative tools
- Test panels (in group and “home alone”)
- Illustrators, graphic designers, video editing, music, excel experts,.....

Homepage

[HOME](#)[TOOLBOX](#)[WERKBOEK](#)[HET PROJECT](#)

Dat is de vraag...

Ben je **familie** van een persoon met een beperking die een budget heeft?

Overweeg je **zelf persoonlijk assistent** van hem/haar

- te worden ?
- te blijven, mogelijks met een aantal aanpassingen ?
- stop te zetten ?

Deze toolbox ondersteunt je bij deze **loopbaankeuze**.
Je vindt hier een hele reeks **tools**, in 10 rubrieken.

Ook als er nog geen budget is kan je al van de toolbox gebruik maken.

Wil je graag systematisch door de toolbox gaan?

Dan kan je het werkboek downloaden.
Je kan het op je computer invullen
of afdrukken en op papier werken.
Je vindt het werkboek in de menubalk bovenaan.

Wil je graag je eigen weg volgen in de toolbox?

Je vindt telkens links een prikkel en
rechts het bijhorende werkblad (en bijkomend materiaal).

Interesse in een infosessie?

Maak een uurtje vrij en volg een gratis webinar.

Interesse in een probeersessie?

Ga aan de slag met de financiële tools (Tool 7A en 7B)
onder begeleiding.

[Link naar data en inschrijvingsformulier](#)

[GA NAAR HET OVERZICHT](#)

Dat is de vraag...

Je moet een keuze maken

Door een te enge kijk mis je al van bij het begin een aantal opties.

“Nu ik het budget heb, moet ik beslissen of ik wel of niet zelf persoonlijk assistent word.”

Vergroot het aantal mogelijkheden.

*Met de toolbox kan je je vraag ruimer formuleren én vanuit verschillende kanten bekijken:
“Welke opties zijn er?”*

20 tools in 10 categories

- Tool 0: Starting question
- Tool 1: Making a decision
  - 1A The art of making a decision
  - 1B With whom?
  - 1C Keeping track of your ideas
- Tool 2: Searching and puzzling
  - 2A Starting point
  - **2B Putting the puzzle together**
- Tool 3: Career choice
  - 3A My profile
  - 3B Me as a personal assistant
  - **3C My motives**
- Tool 4: Care and me
  - 4A This is how I care
  - 4B My life, more than just caring
  - 4C Demands and coping ability
  - 4D Statutes and regulations
- Tool 5: Person with a disability
  - 5A Needs and wants
  - 5B Preferences
- **Tool 6: Family members**
- Tool 7: Financial puzzle
  - 7A Financial picture
  - 7B Income simulator
  - 7C Frequently asked questions
- Tool 8: People's reactions
- Tool 9: Testimonials

English version

- Tool 0: Starting question
- Tool 1: Making a decision
  - 1A The art of making a decision
  - 1B With whom?
  - 1C Keeping track of your ideas
- Tool 2: Searching and puzzling
  - 2A Starting point
  - **2B Putting the puzzle together**
- Tool 3: Career choice
  - 3A My profile
  - 3B Me as a personal assistant
  - **3C My motives**
- Tool 4: Care and me
  - 4A This is how I care
  - 4B My life, more than just caring
  - 4C Demands and coping ability
  - 4D Statutes and regulations
- Tool 5: Person with a disability
  - 5A Needs and wants
  - 5B Preferences
- **Tool 6: Family members**
- Tool 7: Financial puzzle
  - 7A Financial picture
  - 7B Income simulator
  - 7C Frequently asked questions
- Tool 8: People's reactions
- Tool 9: Testimonials

Tool 0: Starting question

The central question of Tool 0 is “What is on your mind?”. By using Tool 0, you can gain insight in your current thoughts. What is your starting question?

- Do you want to start as a personal assistant to a family member?
- Do you want to remain a personal assistant, but do things differently?
- Do you want to (partially) quit?

Tool 0: Starting question

Wat zit er al in mijn hoofd?

Wil ik wel of niet starten als persoonlijk assistent van een familielid?
Wil ik het blijven doen, of anders invullen?
Wil ik er (gedeeltelijk) mee stoppen?

Welke vraag speelt nu voor mij en vanuit welke hoek wil ik het zeker bekijken?

Download het werkblad:

PDF

Met dank aan Jonas Glassée voor de videomontage.

TERUG NAAR OVERZICHT

GA NAAR TOOL 1. BESLISSEN

1. Beslissen

De kunst van beslissen / Met wie / Vasthouden

Tool 1: Making a decision

- 1A The art of making a decision
- 1B With whom?
- 1C Keeping track of your ideas

1A The art of making a decision

Making a decision is not always easy, because there is a lot to take into account. Chip and Dan Heath share their extensive research experience and introduce The WRAP model, a four-step process to make better, more informed decisions. WRAP stands for Widening your options, Reality testing your options, Attaining distance before deciding and Preparing to be wrong. For each step, they discuss different strategies and things to avoid.

1A The art of making a decision

1A. De kunst van beslissen

Hoe kom ik tot een goede beslissing?
Heath & Heath, 2013

Chip en Dan Heath delen hun ruime (onderzoeks)ervaring om mensen tot betere keuzes te brengen.

Vanuit de klassieke stappen bij het nemen van beslissingen beschrijven ze de al even klassieke valkuilen én slimme strategieën om tot betere beslissingen te komen.

STAP	VALKUIL	STRATEGIE
Je moet een keuze maken	Door een te enge kijk mis je al van bij het begin een aantal opties. <i>"Nu ik het budget heb, moet ik beslissen of ik wel of niet zelf persoonlijk assistent word."</i>	Vergroot het aantal mogelijkheden. <i>Met de toolbox kan je je vraag ruimer formuleren én vanuit verschillende kanten bekijken: "Welke opties zijn er?"</i>
Je onderzoekt je mogelijkheden	Door je neiging om bevestigd te worden verzamel je alleen maar gegevens die je uitkomen. <i>"Een 'vreedende assistent' in huis, ik zie dat niet zitten. Ik hoor van anderen vooral dat dat heel lastig is..."</i>	Toets je veronderstellingen in de praktijk en stap buiten je vast (denk)patroon. <i>"We hebben een paar dagen een uitzendkracht ingeschakeld. Dat viel beter mee dan verwacht. We weten nu ook wat"</i>
Je maakt een keuze	Je korte termijn emoties verleiden je geregeld om de verkeerde keuze te maken. <i>"Ik ben zijn moeder. Ik zou me schuldig voelen als ik het niet zelf zou doen. Maar eigenlijk wil ik mijn huidige job niet opgeven"</i>	Hou afstand voor je beslist. <i>De toolbox helpt je om niet hals-overkop een beslissing te nemen. Directe emoties zullen altijd meespelen. Laat ruimte voor tegenstrijdige gevoelens en neem voldoende tijd.</i>
Je neemt een beslissing	Je houdt er geen rekening mee dat de zaken anders kunnen lopen dan je verwacht. <i>"Als ik er nu goed over nadenk, zijn we gerust voor de rest van ons leven"</i>	Hou rekening met een onzekere toekomst. <i>Klamp je niet vast aan een eerdere beslissing, durf inspelen op veranderingen. Plan evaluatiemomenten, bijvoorbeeld elk jaar.</i>

Bron: Heath C. en Heath D. (2013). Beslist. Maak betere keuzes in leven en werk, A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht, 301p.

Een beslissing nemen is vaak niet eenvoudig en er komt dan ook heel wat bij kijken. Vanuit hun onderzoekservaring beschrijven Chip en Dan Heath de klassieke stappen bij het nemen van een beslissing, de valkuilen en slimme strategieën om tot een beslissing te komen.

Chip Heath is professor aan de Stanford Graduate School of Business. Dan Heath is verbonden aan Duke University.

Download het werkblad:

PDF

1B With whom?

You often make a decision in your mind. This doesn't mean that you can't talk it over with other people. By discussing your thoughts with others, you can gain new insights, come up with new questions, or let go of some ideas.

1B With whom?

1B. Met wie

Wie wil je betrekken bij het nemen van je beslissing?

Denk zowel aan mensen uit je eigen kring als aan professionelen.

Wat verwacht je van hen?

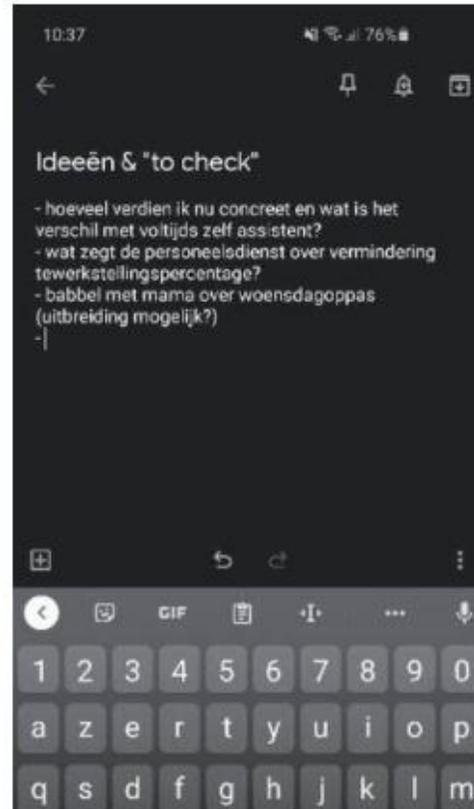
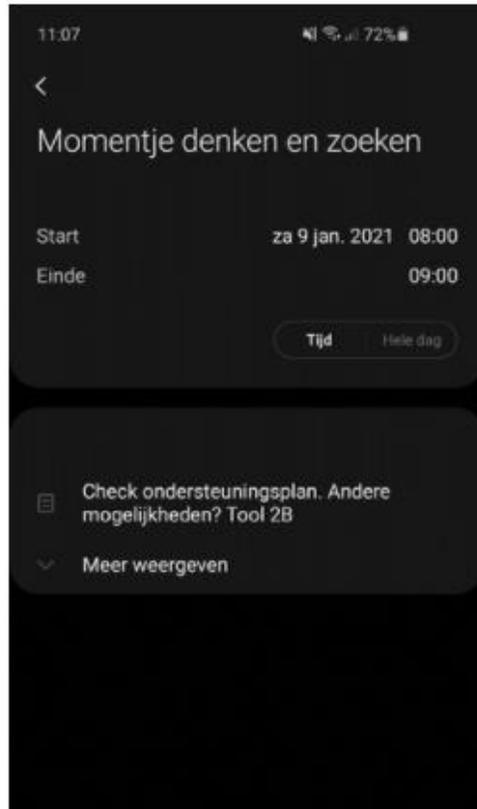
Verwachting	Wie?
Luisteren	
Prikkelen: breder of anders kijken	
Steunen van je persoonlijke keuzes	
Opvolgen dat je er werk van maakt	
Informatie opzoeken	
Bij gesprekken aanwezig zijn	
Stem van de persoon met een beperking naar voren brengen	
Kritische vragen stellen	
...	

1C Keeping track of your ideas

Making an informed decision takes time. Sometimes you are thinking about it consciously, sometimes an idea suddenly comes to mind. Tool 1C introduces different methods to keep track of your ideas.

1C Keeping track of your ideas

1C. Vasthouden

Een beslissing nemen vraagt tijd. Soms ben je er bewust mee bezig, ga je er even voor zitten. Soms schiet je zomaar iets te binnen.

Hoe kan je je gedachten bijhouden zodat je er naar kan teruggrijpen en er verder op kunt bouwen?
Hoe je dat concreet doet is aan jou, want niet alles werkt voor iedereen.

Wel willen we je enkele ideeën geven.

Download het werkblad:

PDF

2. Zoeken en Puzzelen

Vertrekpunt / De puzzel leggen

Tool 2: Searching and puzzling

- 2A Starting point
- 2B Putting the puzzle together (English version available)

2A Starting point

Nathalie Carpentier incorporated the story of a mother and her child into a visual story. Inspired by this story, you can think about your own starting point. Which kind of support do you already receive? Build on the support that is already there and the things that are going well. On the other side, you may identify some points of attention.

2A Starting point

Ik vroeg een budget aan om hulp te betalen.

De belangrijkste voorwaarde: mijn dochter moest hen vertrouwen.

De eerste was onze huishoudhulp. Met haar had ze een band.

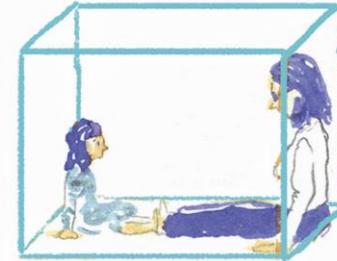
De tweede, een huiswerkbegeleider, veroverde meteen haar hart.

Eéntje is heel bijzonder: een meisje dat zelf autisme heeft, vangt haar op in de vakantie.

Ze herkenden elkaar meteen. Hun beider wereld is afgebakend.

Zij groeide uit tot een noodlijn. Met haar durft ze ook haar grenzen te verleggen.

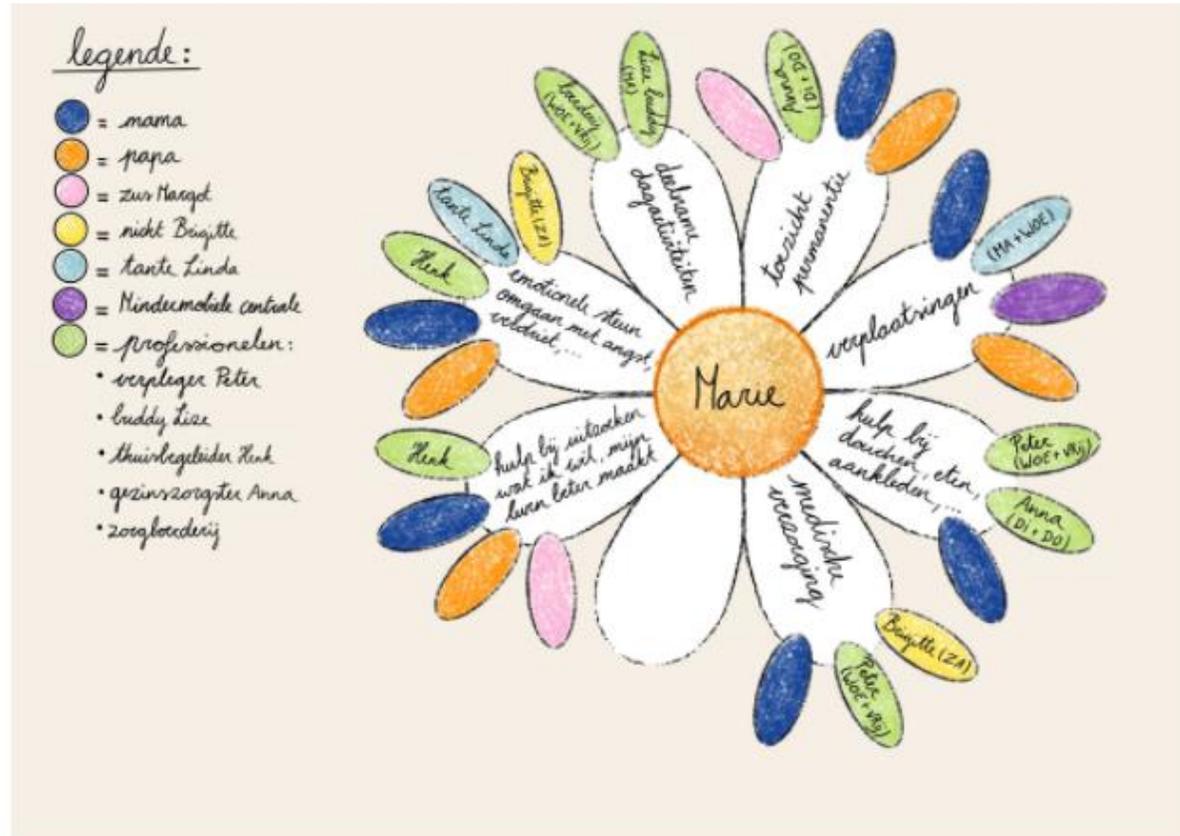

2B Putting the puzzle together (English version available)

Once you identified the current needs, wishes and possibilities, you can put the puzzle together by using Tool 2B. How can you combine different types of support to meet the needs and wishes of the person with a disability?

2B Putting the puzzle together (English version available)

2B. De puzzel leggen

Met de noden, wensen en mogelijkheden op tafel kan er een heuse puzzel gelegd worden. Hoe zien jullie de ideale invulling van zorg en ondersteuning?

Met illustraties van Ianthe Soille.

Download het werkblad:

PDF

Download extra materiaal:

[Sjabloon bloem en bloemblaadjes](#)

[Sjabloon_weekschema.docx](#)

3. Loopbaankeuze

Mijn profiel / Ik als persoonlijk assistent? / Mijn motieven

Tool 3: Career choice

- 3A My profile
- 3B Me as a personal assistant
- 3C My motives (English version available)

3A My profile

- Who am I?
- What am I good at?
- What do I want to do?

These are central questions in making a career choice. Start from your personality and interests, your talents, skills and competences, your wishes, dreams and motives. Tool 3A challenges you to detach from your current situation and think about yourself and your career aspirations.

3A My profile

3A. Mijn profiel

Wat betekent werk voor mij? Duid aan...

☐ even opladen	☐ sociaal contact	☐ ☐	☐ ☐	☐ soms moeilijk te vinden	☐ ☐
☐ er nu te veel aan	☐ ☐	☐ een uitlaatklep	☐ geeft me stress	☐ geeft me houvast	☐ nodig om geld te hebben
☐ me-time	☐ mezelf ontplooiën	☐ een uitdaging	☐ staat goede zorg in de weg	☐ ☐	☐ ☐

In mijn ideale plaatje

gaan er in een week _____ uren naar (buitenshuis)werk en _____ uren naar zorg
 ben ik op 7 dagen _____ dagen aan het werk
 en _____ dagen bezig met zorg in mijn gezin/familie
 wil ik op een dag maximaal _____ uren werken
 en maximaal _____ uren zorg geven

3B Me as a personal assistant

The career choice you face, is not a regular career choice. Does the job of a personal assistant meet your personality and interests, your talents, skills and competences, your wishes, dreams and motives? In Tool 3B, you can ask yourself these questions. The tool challenges you to lose the 'or-or idea' in making a career choice and to think outside the box. Detach from your current situation, consider multiple options and allow your emotions. The budget offers new opportunities!

3B Me as a personal assistant

3B. Ik als persoonlijk assistent?

Is dit wat ik echt wil doen?

Vind ik mezelf de meest geschikte assistent?

Wie ben ik? (persoonlijkheid en interesses)

Wat trekt je (niet) aan in de job van persoonlijk assistent?

Zou je de job ook overwegen als het niet voor een familielid was?

Wat kan ik? (talenten, vaardigheden en competenties)

Ben je geschikt voor de job? Als je vertrekt van wat je familielid nodig heeft, wat zijn jouw sterktes en op welke vlakken ben je wellicht niet de beste kandidaat?

Waar in kan je nog groeien?

Zou je jezelf aanwerven?

Welke kansen zie je voor je persoonlijke groei en voor je loopbaanontwikkeling?

Wat wil ik? (wensen, dromen en motieven)

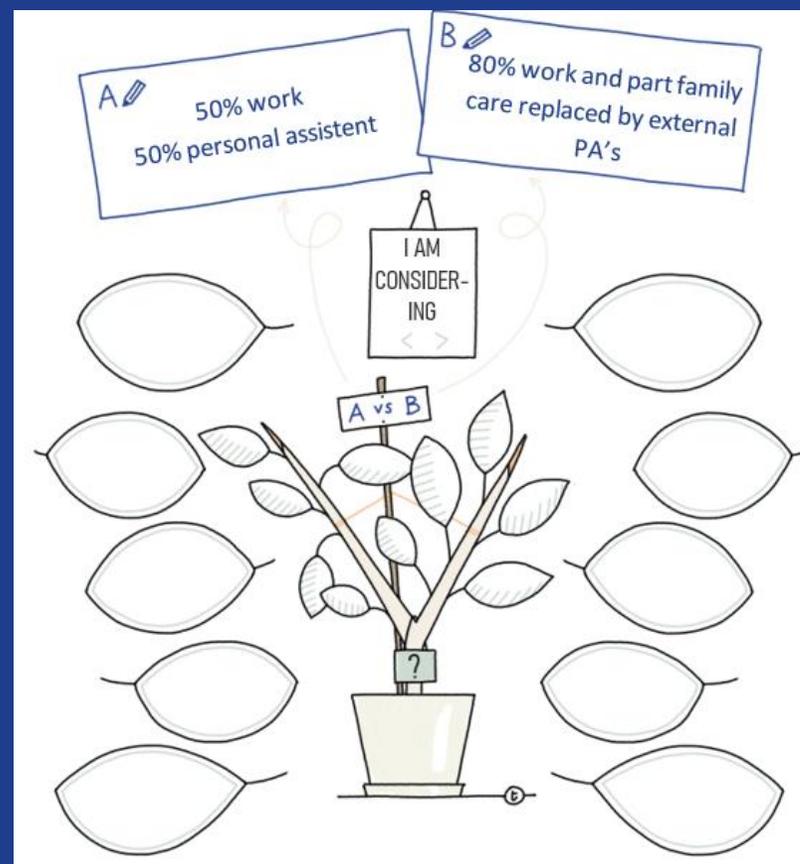
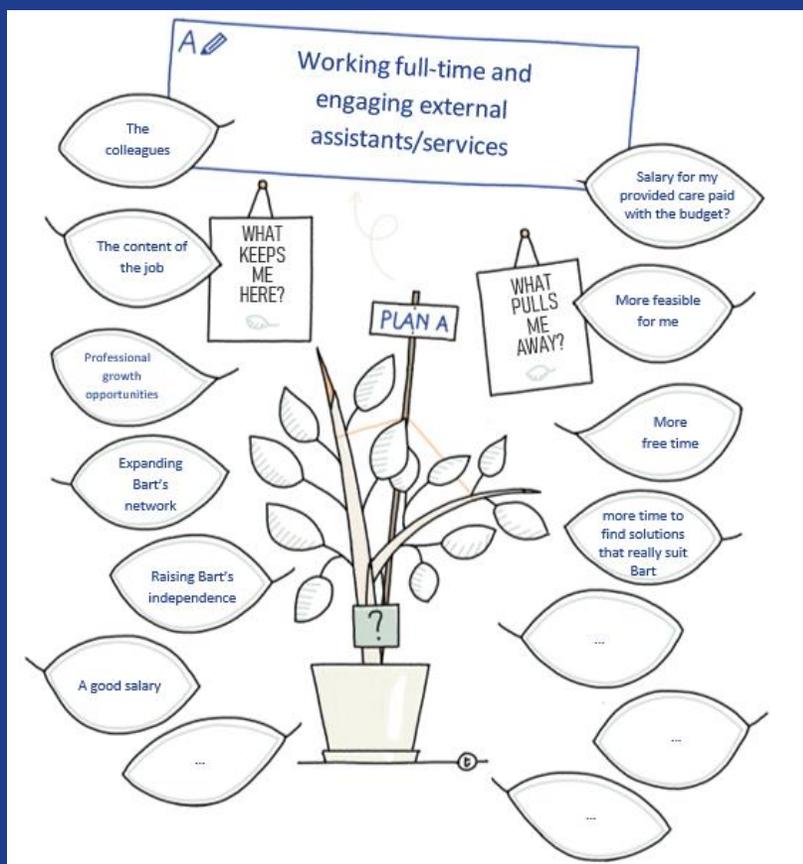
Heb je er (nog) zin in? Geeft het je 'goesting'?

Welke loopbaankansen krijg je of mis je door deze job te doen?

3C My motives (English version available)

Tool 3C introduces the PLAN(T)model developed by Tinne Luyten. The PLAN(T)model invites you to consider the advantages of each possible decision. As such, you gain insight into what matters to you and what drives you. There are two variants of the PLAN(T)model, one in which you consider one option, and one in which you consider two options.

3C My motives (English version available)

4. Zorg en ik

Zorgen doe ik zo / Mijn leven, meer dan zorg alleen
/ Draagkracht en draaglast / Stelsels en statuten

Tool 4: Care and me

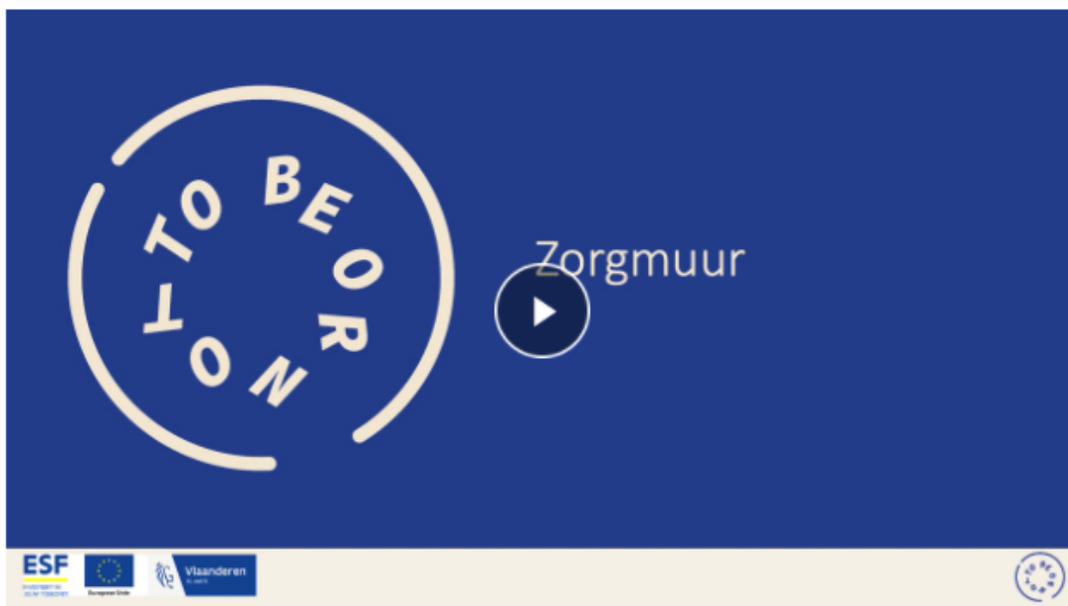
- 4A This is how I care
- 4B My life, more than just caring
- 4C Demands and coping ability
- 4D Statutes and regulations

4A This is how I care

Everyone has a different understanding of "taking good care of someone". What does "taking good care of someone" mean to you? We asked that question to over one hundred people, and they gave at least as many different answers (on a post-it). Tool 4A challenges you to ask yourself the same question, to think about the tasks you want to do yourself and those you want to leave to someone else.

4A This is how I care

4A. Zorgen doe ik zo

Wat is goed zorgen voor iemand?

We stelden deze vraag aan honderden mensen, jong en oud. Hun antwoorden zijn even divers. Ontdek het in de video. En hoe kijk jij ernaar?

Met dank aan Stijn Coosemans voor de muziek.

Download het werkblad:

PDF

4B My life, more than just caring

When you have to decide whether you want to become/stay a personal assistant or stop providing personal assistance, the focus is automatically on the domains of work and care. However, there is more to life than work and care. Tool 4B gives you the opportunity to think about the other aspects of your life (such as free time, social contacts, sleep, etc.). What is important to you? How does that influence your decision about offering personal assistance?

4B My life, more than just caring

4B. Mijn leven, meer dan zorg alleen

Welke ballen wil jij in de lucht houden?

We stelden deze vraag aan ...

Lees haar verhaal door een muisklik op de afbeelding.

Foto: Ralph Schmitz, Gebruiksrecht Magenta

Download het werkblad:

PDF

4C Demands and coping ability

What is achievable for me to do? Tool 4C offers you four questionnaires to get insights in your personal stress level and coping ability. For your mental health, it is important to have a balance between both. Tool 4C invites you to fill out the questionnaires, to compare your score with the scores of other caregivers and to reflect on the results.

4C Demands and coping ability

Een haalbare kaart?

Wil je graag even stilstaan bij je draaglast en draagkracht? Vul enkele vragenlijsten in en bekijk hoe de balans zit. Je ziet hoe het is bij andere mantelzorgers en misschien kijk je eens met een andere bril naar je eigen situatie.

Met dank aan Annelies De Bruyne (Thomas More) om gedachten "over mantelzorg" te delen

Download de vragenlijsten en het werkblad:

VRAGENLIJSTEN

PDF

ERVAREN DRAAGLAST (Zarit Burden Interview, Zarit, 1986)					
	Nooit	Zelden	Soms	Redelijk veel	Bijna altijd
	0	1	2	3	4
Hebt u het gevoel dat uw familielid met een beperking meer hulp vraagt dan hij/zij nodig heeft?	☐				
Hebt u het gevoel niet genoeg tijd voor uzelf te hebben omwille van de tijd die u aan uw familielid met een beperking spendeert?	☐				
Voelt u zich verdeeld tussen de zorg voor uw familielid met een beperking en het proberen tegemoet te komen aan andere verantwoordelijkheden (uw familie of werk)?	☐				
Hebt u soms een gevoel van schaamte met betrekking tot het gedrag van uw familielid met een beperking?	☐				
Voelt u kwaadheid wanneer u bij uw familielid met een beperking bent?	☐				
Hebt u momenteel het gevoel dat uw familielid met een beperking uw relatie met andere familieleden of vrienden op een negatieve manier beïnvloedt?	☐				
Bent u bang wat de toekomst inhoudt voor uw familielid met een beperking?	☐				
Hebt u het gevoel dat uw familielid met een beperking afhankelijk is van u?	☐				
Voelt u zich gespannen/moe wanneer u bij uw familielid met een beperking bent?	☐				
Hebt u het gevoel dat uw gezondheid lijdt onder uw engagement voor uw familielid met een beperking?	☐				

4D Statutes and regulations

Tool 4D provides an overview of the Flemish statutes and regulations that apply to personal assistants.

4D Statutes and regulations

4D. Stelsels en statuten

Betaalde job?

Of ondersteuning bieden zonder vergoeding?

Welke mogelijkheden zijn er voor wie en wat is de impact op belastingen en pensioen?

Download het werkblad met de volledige tabel

PDF

4D Statutes and regulations

Statuut/stelsel	Omschrijving	Voor welke familieleden mogelijk?	Financiële vergoeding	Betaling uit budget mogelijk?	Sociale zekerheid	Belastbaar?	Via een organisatie? Formaliteiten?	Meer info	Aandachtspunt
1. Mantelzorg in de feiten	Je biedt zorg/ondersteuning zonder vergoeding/statuut	Alle familieleden	Eventueel gemeentelijke premie	/	Geen opbouw van rechten	/	/	Gemeentelijke premie? Overzicht Samana Doelgroepoverzichten	
2. Erkende mantelzorg	Idem als mantelzorg in de feiten, maar je krijgt een erkenning van je mantelzorgstatuut	Alle familieleden, mits aan de voorwaarden voldaan	Eventueel gemeentelijke premie, eventueel recht op mantelzorgverlof	/	Geen opbouw				
3. Pleeggezin of gastgezin	Je biedt gezinsondersteuning de pleegzorg of vormt een gastgezin	Alle familieleden, behalve inwonende gezinsleden	Vergoeding per dag	/	Geen opbouw				
4. Verlofstelsel	Je maakt gebruik van verlof medische bijstand, tijdskrediet, zorgkrediet, mantelzorgverlof,...	Altijd mogelijk voor ouders, voor andere familieleden per stelsel te bekijken	Afhankelijk van het verlofstelsel	/	Afhankelijk opbouw per gelijkgesteld en werkloos				
5. Vrijwilliger	Je biedt zorg/ondersteuning als vrijwilliger via een organisatie voor vrijwilligerswerk	Alle familieleden, ouder dan 18 jaar	Maximum € 35,41 per dag en maximum € 1.416,16 per jaar (bedragen 2021) + eventueel kilometervergoeding	ja	Geen opbouw				
6. Systeem van de deeleconomie	Je biedt zorg/ondersteuning tegen betaling via een erkend platform voor deeleconomie	Alle familieleden ouder dan 18 jaar	Ja, maximum € 6.390 per jaar	Ja	Geen opbouw				

Statuut/stelsel	Omschrijving	Voor welke familieleden mogelijk?	Financiële vergoeding	Betaling uit budget mogelijk?	Sociale zekerheid	Belastbaar?	Via een organisatie? Formaliteiten?	Meer info	Aandachtspunt
7. Jobstudent	Je biedt zorg/ondersteuning onder de regelgeving van studentenjobs	Alle studenten, gezins- en familie leden tot de 2 ^{de} graad (bv. (half) zus/broer) die jonger zijn dan 18 jaar kunnen enkel via een uitzendkantoor	Loon (afhankelijk van leeftijd)	Ja	Geen opbouw van rechten Tot 475 uur betaald de jobstudent solidariteitsbijdrage van 2,71%. Vanaf het 476 ^{de} uur betaalt hij/zij hogere sociale bijdragen	Tot € 12.842,85 per jaar onbelast bedrag voor aanslagjaar 2021	Sociaal secretariaat Uitzendkantoor	Infographic (p.13) VAPH-info Student at work Belastingen	Op Student at work vind je info over het effect op groeppakket, belastingen ouders,...
8. Werknemer via Dienst Persoonlijke Assistentie (DPA)	Zorginstellingen organiseren soms specifieke diensten die persoonlijk assistenten ter beschikking stellen	Alle familieleden (al geldt dat niet voor elke DPA)	Loon, vakantiegeld, eindejaarspremie en eventueel extralegale voordelen	Ja	Pensioen Werkloosheidsuitkering Ziekte-uitkering	Ja, volgens de gewone tarieven van de personenbelasting	Dienst Persoonlijke Assistentie	Zoek op internet op "Dienst Persoonlijke Assistentie"	Je moet minimum 3 uur per dag werken, de DPA is je werkgever
9. Uitzendkracht	Je wordt aangeworven door een uitzendkantoor	Alle familieleden	Loon, vakantiegeld, eindejaarspremie en eventueel extralegale voordelen	Ja	Pensioen Werkloosheidsuitkering Ziekte-uitkering	Ja, volgens de gewone tarieven van de personenbelasting	Uitzendkantoor Sommige hebben gespecialiseerd team voor PA		Je moet minimum 3 uur per dag werken, het uitzendkantoor is je werkgever
10. Werknemer	Je wordt aangeworven door de budgethouder	Alle familieleden, ook als er een gezagsrelatie is	Loon, vakantiegeld, eindejaarspremie eventueel extralegale voordelen	Ja	Pensioen Werkloosheidsuitkering Ziekte-uitkering	Ja, volgens de gewone tarieven van de personenbelasting	Aansluiten bij Sociaal secretariaat		Je moet minimum 3 uur per dag werken, De budgethouder is je werkgever
11. Takenovereenkomst	Je wordt aangesteld door de budgethouder	Gezinsleden en Familieleden tot de 2 ^{de} graad kunnen enkel als er geen gezagsrelatie is	Loon, vakantiegeld, en eventueel eindejaarspremie en extralegale voordelen	Ja	Pensioen Werkloosheidsuitkering Ziekte-uitkering	Ja, volgens de gewone tarieven van de personenbelasting	Aansluiten bij Sociaal secretariaat		Grote flexibiliteit op vlak van uurregeling, niet gebonden aan minimumlonen
12. Zelfstandige	Je biedt zorg/ondersteuning als zelfstandige	Alle familieleden	Via factuur	Ja	Volgens stelsel van zelfstandigen (eigen bijdragen)	Ja, ondermeer vennootschaps- en personenbelasting	/		

5. Persoon met beperking

Noden en wensen / Voorkeuren

Tool 5: Person with a disability

- 5A Needs and wants
- 5B Preferences

5A Needs and wants

We asked people with disabilities to share their needs, wishes and expectations. Tool 5B contains their stories accompanied by illustrations (by lanthe Soille). In addition, Tool 5B challenges you to think about the needs, wishes and expectations of your family member with a disability. You can reflect on eight domains that are important for the quality of life of a person with a disability (identified by Robert Shalock).

5A Needs and wants

5A. Noden en wensen

We vroegen bij enkele personen met een beperking naar hun noden, wensen en verwachtingen. Klik op de tekeningen om hun verhaal te lezen.

Illustraties: Ianthe Soille.

Download het werkblad:

PDF

Ik heb een spierziekte waardoor ik geen enkel taakje uit het dagelijks leven zelf kan. Ik ben voor alles afhankelijk van anderen. Bijvoorbeeld naar het toilet gaan of eten. Ik doe daarom beroep op persoonlijke assistenten, mijn mama en vrijwilligers. Zij zijn mijn armen en mijn benen. Ik ben het hoofd en denk na over wat en hoe ik het wil doen. De assistent staat naast mij (zeker niet onder mij, want vaak hebben we een goede band) en ondersteunt me hierin. De assistenten zijn trouwens continu bij mij, ook op mijn werk. Ik verwacht daarom ook discretie.

5B Preferences

Tool 5B contains the stories of three persons with disabilities who have employed a family member as a personal assistant. They explain why they employed a family member as a personal assistant and share their experiences.

5B Preferences

Je ontvangt een budget. Schakel je hiermee ook familieleden in? Waarvoor schakel je hen in en waarom?

Je schakelt met je budget familieleden in. Je betaalt hen dus?
Wat vind jij hier van?

Laat je bepaalde dingen liever niet of juist wel door je familielid doen?

Bedankt voor jouw verhaal! Heb je nog advies voor anderen?

6. Gezinsleden

Tool 6: Family members (English version available)

- 6A Family members

6A: Family members (English version available)

You think, you calculate, you talk, you consider, you try, you decide, you review, ... Some choices remain the same, others change. Your choices can have consequences for you and for everyone around you, especially for your family members. Just like you, they have wishes, needs, interests and 'no-go's'. Tool 6A offers you some ideas to start the conversation with your family members.

6A: Family members (English version available)

<p>I WOULD LIKE TO MAKE GOOD ARRANGEMENTS ...</p>	<p>I THINK ...</p>	<p>I AM WORRIED ABOUT ...</p>
<p>I AM AFRAID THAT ...</p>	<p>I WOULD BE HAPPY IF ...</p>	<p>I WOULD LIKE ...</p>
<p>I WOULD LIKE TO TALK ABOUT ...</p>	<p>I WONDER ...</p>	<p>I CERTAINLY DON'T WANT ...</p>
<p>I AM CURIOUS ABOUT ...</p>	<p>I AM FEELING ...</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>WHAT I WOULD LIKE TO SAY/ASK</p>

7. Financiële plaatje

Financiële puzzel / Inkomenssimulator / Veelgestelde vragen

Tool 7: Financial puzzle

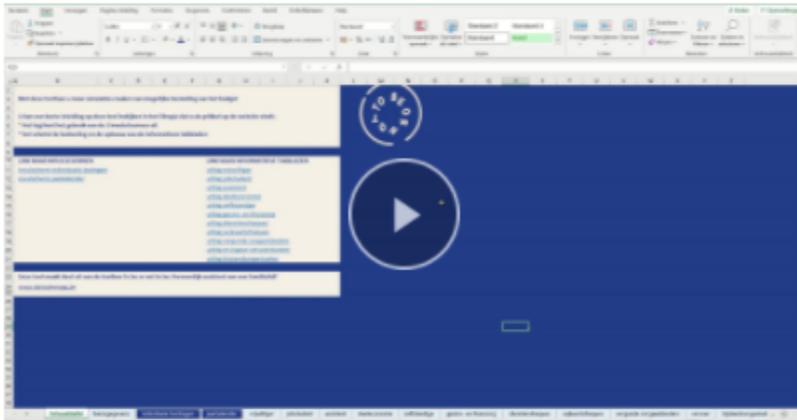
- 7A Financial picture
- 7B Income simulator
- 7C Frequently asked questions

7A Financial picture

In Tool 7A, You can find a 'budget tool' that allows you to simulate your budget expenditure on an annual basis. The outcome will not be exact, but the tool can help to make a rough simulation.

7A Financial picture

7A. Financiële puzzel

Hier vind je een 'begrotingstool' waarmee je een financiële planning op jaarbasis kunt maken. Het zal niet exact zijn maar het kan je wel helpen om een ruwe schatting te maken.

Links vind je een introductiefilmpje over het gebruik van de tool.

Download de begrotingstool en het werkblad

BEGROTINGSTOOL

PDF

7A Financial picture

7A FINANCIËLE PUZZEL

Met deze tool kan u ruwe simulaties maken van mogelijke besteding van het budget

U kan een korte inleiding op deze tool bekijken in het filmpje dat u als prikkel op de website vindt:

- * Het legt kort het gebruik van de 2 invulschermen uit
- * het schetst de bedoeling en de opbouw van de informatieve tabbladen

LINK NAAR INVULSCHERMEN

[Invulscherm individuele bedragen](#)
[invulscherm jaarkalender](#)

LINK NAAR INFORMATIEVE TABBLADEN

[uitleg vrijwilliger](#)
[uitleg jobstudent](#)
[uitleg assistent](#)
[uitleg deeleconomie](#)
[uitleg zelfstandige](#)
[uitleg gezins- en thuiszorg](#)
[uitleg dienstencheques](#)
[uitleg wijkwerkcheques](#)
[uitleg vergunde zorgaanbieders](#)
[uitleg en ingave vervoerskosten](#)
[uitleg bijstandsorganisaties](#)

Deze tool maakt deel uit van de toolbox To be or not to be: Persoonlijk assistent van een familielid?

www.datisdevraag.be

Deze tool werd uitgewerkt in samenwerking met Ingrid Van Molle.

Met dank voor de informatie aangeleverd door Alin VZW, Absoluut VZW, Agilitas, Randstad, Group S, Vraagwijzer van KVG en VAPH

We consulteerden ook de publieke webpagina's van Onafhankelijk Leven VZW en Securex.

We hebben de complexiteit proberen te vatten in een toegankelijke simulatietool om (beginnende) budgethouders en hun familie op weg te helpen om een **ruwe inschatting** te maken. Vraag hulp aan een bijstandsorganisatie, een uitzendkantoor of een sociaal secretariaat. Zij kunnen je helpen met meer detailinformatie, fijnere schattingen en nog andere mogelijkheden.

Opmerkingen en suggesties zijn welkom op magentatobe@kuleuven.be

7A Financial picture

TARIEVEN

AARD ONDERSTEUNING	NAAM	EENHEID	GEMIDDELD MAANDAANTAL	MINIMUM	MAXIMUM	RICHTPRIJS	REËLE PRIJS	FACTOR		RAMING KOSTPRIJS	EXTRA KOSTEN PER JAAR	OP BUDGET?	JAARLI MIET
								+ of *					
Assistenten													
Vrijwilliger (buddy) met forfaitaire	Lisette	keer	4	0	35,41	0	25	*	1	25	50 j		1416,16
Deeleconomie	Hugo tuinman	uur	2	0	15	7	7	+	2	9	0 j		0
Jobstudent via uitzendkantoor	Joachim	uur	20	9,87	0	0	10	*	1,23	12,3	0 j		0
Huishouden, verzorging													
Gezinszorg	Sandy	uur	8	0	0		9,75	*	1	9,75	0 j		0
Thuiszorg schoonmaakhulp	Melissa	uur	8	0	0		13,17	*	1	13,17	0 j		0
Vergunde zorgaanbieder													
individuele begeleiding	Henk	keer	4	0	0		75	*	1	75	0 j		0
Bijstandsorganisatie													
	xxxx	uur	4	0	0		72	0	0	72	50 j		0
Vervoer													
mindermobielcentrale		kilometer	240	0,3	0,35	0,3	0,3		0	0,3	12 j		0

7A Financial picture

TE BESTEDEN BUDGET	16.475
REEDS GEBUDGETTEERD	14.600
NOG TE BESTEDEN	1.875
BUITEN BUDGET	0

INPUT															KOST						
AARD ONDERSTEUNING	EENHEID	JAN	FEB	MAART	APRIL	MEI	JUNI	JULI	AUG	SEPT	OKT	NOV	DEC	TOTAAL EH	RAMING KOSTPRIJS	TOTAAL BEDRAG	JAARKOST	TOTAAL	JAARLIMIET	OP BUDGET	BUITEN BUDGET
Assistenten																					
Vrijwilliger (buddy) met forfaitaire vergoeding Lisette	keer	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	25	1200	50	1250	1416,16	1250	0
Deeleconomie Hugo tuinman	uur	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	9	216	0	216	0	216	0
Jobstudent via uitzendkantoor Joachim	uur	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	12,3	2952	0	2952	0	2952	0
Huishouden, verzorging																					
Gezinszorg Sandy	uur	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	9,75	936	0	936	0	936	0
Thuiszorg schoonmaakhulp Melissa	uur	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	13,17	1264,32	0	1264,32	0	1264,32	0
Vergunde zorgaanbieder																					
individuele begeleiding Henk	keer	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	75	3.600	0	3.600	0	3.600	0
Bijstandsorganisatie																					
xxx	uur	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	72	3456	50	3506	0	3506	0
Vervoer																					
mindermobielencentrale	kilometer	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	0,3	864	12	876	0	876	0
Totalen																		14600,32		14600,32	0

7B Income simulator

When you have to make a career choice, salary is an important factor. Using the Income Simulator, you can make a simulation of the financial income you will have in different situations (e.g., 100% outside job, 50% outside job and 50% personal assistant, etc.).

7B Income simulator

7B INKOMENSSIMULATOR

Deze tool maakt deel uit van de toolbox To be or not to be: Persoonlijk assistent van een familielid?

www.datisdevraag.be

Met deze tool helpen we je om de impact van je loopbaankeuze op je gezinsinkomen in te schatten

Onderaan vind je 3 tabbladen

Bekijk eerst het **voorbeeld**. Dan zie je meteen hoe de tool werkt en waarop je moet letten.

Daarna kan je **eigen simulaties** maken. Het resultaat is een eerste verkennende schatting van het effect op je inkomen.

In het tabblad **extra info** geven we wat achtergrondinformatie en tips om preciezer te schatten.

Waarschuwing

Deze tool dient enkel om een eerste schatting te maken.

In het tabblad extra info vind je meer toelichting

7B Income simulator

SITUATIE NU

	BEDRAG PER MAAND	EXTRA VOORDELEN (premies, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering,...)
Maandloon of vergoeding voor persoonlijke assistentie betaald vanuit budget (bruto)	0	
Maandloon van een andere job (bruto)	1.792	hospitalisatieverzekering, dubbel vakantiegeld, eindejaarspremie
Uitkering verlofstelsel (bruto)	399	
Andere uitkering (werkloosheid, ziekte, leefloon, pensioen...) (bruto)	0	
TOTAAL	2.191	
Raming netto met bruto-netto calculator	1.978	

Pieter werkt momenteel 80% buitenshuis. Op zijn laatste loonbrief ziet hij een bruto-loon van 1.792€ Hij heeft 20% verlof medische bijstand en ontvangt maandelijks een RVA-uitkering (280€) en een Vlaamse aanmoedigingspremie (119€) (bedragen alleenstaande ouder, kind met handicap)
Hij heeft maandelijks 2.191 euro (bruto inkomen)
Als hij op zijn bankafschriften kijkt hoeveel er maandelijks gestort is (loon+ uitkeringen) : 2.087€ Een bruto-netto calculator berekent een netto-bedrag van 1.978€ (zie tabblad extra informatie)

SIMULATIE 1

Welke verandering overweeg je?		
	BEDRAG PER MAAND	EXTRA VOORDELEN (premies, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering,...)
Huidige job stopzetten en als persoonlijk assistent starten		
Maandloon of vergoeding voor persoonlijke assistentie betaald vanuit budget (bruto)	1.148	maaltijdcheques en eindejaarspremie
Maandloon van een andere job (bruto)	0	
Uitkering verlofstelsel (bruto)	0	
Andere uitkering (werkloosheid, ziekte, leefloon, pensioen...) (bruto)	0	
TOTAAL	1.148	
Raming netto	1.148	
Gevolg voor je inkomen (bruto)	-1.043	
Gevolg voor je inkomen (netto)	-830	

Huidige job stopzetten en als persoonlijk assistent starten
Pieter heeft met tool 7A berekend wat er haalbaar is met het budget van 25.200 euro. Hij ziet dat er genoeg budget is om 19u per week aan een bruto-urloon van 14€ en maaltijdcheques te betalen. 19u per week werken, dat is gemiddeld 82u per maand. $82 \times 14 = 1.148$
Hij verliest het loon en extra voordelen van zijn huidige job Hij ontvangt niet langer uitkeringen van een verlofstelsel
Hij zou maandelijks 1.148 euro bruto inkomen hebben Een bruto-netto calculator berekent een netto-bedrag van 1.148€
Dat betekent een verlies van 1.043 euro bruto per maand Netto zal het verlies ongeveer 830 euro per maand bedragen

SIMULATIE 2

Welke verandering overweeg je?		
	BEDRAG PER MAAND	EXTRA VOORDELEN (premies, maaltijdcheques, hospitalisatieverzekering,...)
Huidige job verminderen naar 50% en 10 uur per week als persoonlijk assistent werken		
Maandloon of vergoeding voor persoonlijke assistentie betaald vanuit budget (bruto)	602	maaltijdcheques en eindejaarspremie
Maandloon van een andere job (bruto)	1.120	hospitalisatieverzekering, dubbel vakantiegeld, eindejaarspremie
Uitkering verlofstelsel (bruto)	0	
Andere uitkering (werkloosheid, ziekte, leefloon, pensioen...) (bruto)	0	
TOTAAL	1.722	
Raming netto	1.692	

Huidige job verminderen naar 50% en 10 uur per week als persoonlijk assistent werken
10 uur per week is gemiddeld 43 uur per maand. Met 14€ per uur ontvangt hij $43 \times 14 = 602€$ per maand Noot: er blijft nog ruim 13.300 euro van het budget over om andere mensen of diensten in te schakelen Hij behoudt de helft van zijn loon en zijn extra-legale voordelen Hij maakt geen gebruik meer van een verlofstelsel
Hij zou maandelijks 1.722 euro bruto inkomen hebben Een bruto-netto calculator berekent een netto-bedrag van 1.692€

7C Frequently asked questions

In tool 7C, you get answers to frequently asked questions about Flemish statutes, regulations, kinds of disability services, disability benefits, etc.

7C Frequently asked questions

7C. Veelgestelde vragen

[Basisinformatie over het budget en nuttige links van VAPH](#)

[Inkomen en sociale rechten van persoonlijk assistenten](#)

[Zoeken naar hulp en ondersteuning](#)

[Budgethouder en de rol als werkgever](#)

[Nog geen budget, wat nu?](#)

8. Reacties van anderen

Tool 8: People's reactions

- 8A People's reactions

8A People's reactions

- "So, you are going to pay yourself to take care of your own child?"
- "I don't understand why you are not going to quit your job now that you have the chance to get paid as a personal assistant. Many people would take that chance."

Negative, hurtful reactions from others. How do you deal with it? You can read several testimonies in Tool 8A.

8A People's reactions

8A. Reacties van anderen

Pause II

Ik vertel anderen niet dat ik persoonlijk assistent ben van mijn dochter. Enkele collega's weten het, omdat het nodig was om de uurroosters af te stemmen. Familieleden weten het ook. Verder vertel ik het niet aan mensen. Ik krijg namelijk wel eens onaangename reacties. Sommigen zijn jaloers. Ik krijg ook wel eens commentaar op het krijgen van het PAB zelf. Als die commentaar van buitenstaanders komt, kan ik meestal zeggen dat het een beslissing is van een onafhankelijke dienst en dat die wel een reden zullen hebben voor het toewijzen van een budget. Ik kan er dan rationeler over zijn: informeren en de verantwoordelijkheid doorschuiven. Het wordt persoonlijker als er commentaar van familieleden komt. Bij personen met een onvoorwaardelijke band, zoals mijn zus, kan ik rechtuit praten en durf ik dus ook scherp uit de hoek te komen. Het is moeilijker bij bijvoorbeeld een tante. Ik verander dan liever zo snel mogelijk van onderwerp.

Ik wil niet profiteren van het systeem. Ik betaal mezelf als persoonlijk assistent het minimumloon uit en registreer ook niet alle gepresteerde uren. Enkel als ik echt iets doe met mijn dochter, dat wil zeggen echt assistentschap, registreer ik het. Dus dat is dan bijvoorbeeld rondrijden met de auto of begeleiden naar de kinesist. Niet als ik en mijn dochter thuis zijn en ik ondertussen de was doe.

De klik maken om betaald te worden voor zo'n taken was al moeilijk, ik ben ook haar moeder, ik heb bij de rechtbank moeten motiveren waarom ik én budgethouder én assistent zou willen zijn, en dan zijn er nog de reacties uit de omgeving op het hebben van een PAB.

Lastige, kwetsende reacties van anderen.
Hoe ga je daarmee om?

Download het werkblad.

Je vindt er meer getuigenissen en enkele vragen.

PDF

9. Getuigenissen

Tool 9: Testimonies

- 9A Testimonies

9A Testimonies

In Tool 9 you can get inspired by stories and testimonies of others.

9A Testimonies

Blij met mijn keuze niet zelf persoonlijk assistent te worden (1)
Blij met mijn keuze zelf persoonlijk assistent te worden (1)
Blij met mijn keuze zelf persoonlijk assistent te worden (2)
Blij met mijn keuze niet zelf persoonlijk assistent te worden (2)
Geen budget - wel al ondersteuning
Op zoek naar een goede plek om te wonen – blij met de voucherformule
Accent op ontwikkeling en inclusie van ons kind
Gescheiden en de ex-partner is budgethouder - moeilijk
Gescheiden en de ex-partner is budgethouder - het loopt goed
Persoonlijke assistentie en flexibiliteit
Goede assistenten vinden
Nood aan ondersteuning in de zoektocht naar goede oplossingen
Privacy van het gezin
Baas zijn

Laat je inspireren door verhalen en getuigenissen van anderen. Klik op de titels om het verhaal te lezen.

Download het werkblad:

PDF